

Koolimajad

1787. aastal välja antud Browne'i uus koolipatent esitas nõude, et igas kihelkonnakeskuses tegutseks kihelkonnakool ja mõisakogukonnas mõisa- või külakool.

Sel ajal ei olnud üheski külas Võrumaal koolitöö tarbeks ehitatud maja. 48 koolist 29 tegutses rehetubades ja 1 kõrtsihoones (kõrts oli samal ajal suletud). Näiteks Põlva kihelkonna 14 koolist oli rehetubades veel 11. Kambrit, kus lapsed õppisid, hakati rahva seas kutsuma koolitoaks.

Uue koolipatendiga hakati nõudma kindla suurusega koolimajade ehitamist, ettekirjutuse järgi tuli koolituba ja koolmeistri eluase ehitada ühe katuse alla.

Iga mõis ehitab eraldi koolimaja, kus ümbruskonna lapsed võiks koolis käia. Maja olgu 5 sülda pikk ja 4 sülda lai, akende, ahju ja korstnaga, sisustatud ja niimoodi seatud, et koolmeister seal võiks elada ning koolilaste üle püsivat järelevalvet pidada. Koolimajad tuli valmis ehitada kõikides kihelkondades 1787. aasta mardipäevaks.

(L. Andresen „Eesti kooli ajalugu“).

Allpool saab tutvuda valikuga koolimajadest, mis on nii vanemal, kui uuemal ajal vanal Võrumaal ehitatud. Fotod Karilatsi Vabaõhumuuseumi ja Vana-Võromaa Kultuurikoja (Võrumaa muuseumi) kogust. Näituse koostas Maris Veski.

Adiste

Adiste kool oli olemas juba 18. sajandi alguses. 1900 ehitati uus koolimaja, ehitusmeistriks oli Karl Kals. Hoone lõunapoolses osas oli klassiruum, muus osas koolmeistri eluruumid ja abiruumid. 1920. aastal muudeti seni 3-klassiline kool 4-klassiliseks. 1929 rajati kooliaed. Aastal 1930 muudeti kool 6-klassiliseks ning 1944 mittetäielikuks keskkooliks, kus 3 klassikomplektis õppis 73 last. 1965. aastal kool suleti, sest õpilasi oli vaid 7.

Adiste koolimaja 1933. a. Autor: A. Ivask

Ahja-Kärša

Kärša kool alustas tööd juba 1786. aastal. Varasem koolimaja põles maha 1889, samal aastal ehitati vallavolikogu otsuse põhjal uus koolihoone. 1929/30. õppeaastal sai kool ruume juurde Ahja endises härrastemajas. Kuna kõik klassid härrastemajja ära ei mahtunud, jäi kooli kasutusse ka Kärša koolimaja. Kool suleti 1971. aastal. Koolimaja on säilinud.

Kärša koolimaja 1966. a.

Ahja

Ahja mõisahoone on ehitatud XIX sajandi algul ja see anti 1923. aasta maareformi tulemusena algkooli hooneks. 1948. aastal muudeti kool keskkooliks.

Friedebert Tuglase nimeline Ahja kool töötab tänaseni, ent uues majas. Endises mõishoones õppetööd ei toimu.

Ahja Keskkooli hoone 1966. a.

Hanikase

Hanikase kool alustas tööd 1873. aastal. 1874 ostis Orava vald Hanikase külast Koke talu ja ehitas samal aastal koolimajaks. Hanikase külakool muudeti 1899. aastal Orava ministeeriumikooliks. Koolile ehitati ruume juurde. 1919 muudeti kool Hanikase 6-klassiliseks algkooliks. Kool töötas 1991. aastani Hanikase Põhikoolina, nimetati 1997. aastal ümber Orava Põhikooliks ja töötab alates 2014. aastast kuni tänaseni Orava koolina.

Hanikase 7-kl. Kool 1948. a.

Võrumaa muuseumi kogust VKF113_4F_1

Himmaste

Himmaste algkool asutati 1820. aastal. Kool tegutses esialgu Lepa talus. 1885. aastal valmis uus koolimaja küla lääneserval Orajõe ääres.

Himmaste kool suleti 2013. aasta kevadel. 2014. aastast haldab koolihoonet MTÜ Rosma Haridusselts.

Himmaste koolimaja 1966. a.

Jaani

Jaani kool asutati 1835. aastal. See asus Kasaritsa vallas Võrumaal, hiljem Võru vallas Meegomäel.

Kool suleti 1970. aastal.

Jaani Algkool 1937. a.
Võrumaa muuseumi kogust VKF_606_3

Jaanimõisa

Jaanimõisa (end. Mooste vald Põlvamaa) algkool alustas tööd 1869. aastal. Algul oli see 4-, hiljem 6-klassiline algkool. Aastatel 1937/38 sai kool juurdeehituse. Kool suleti 1969. aastal.

Jaanimõisa koolimaja 1966. a.

Jaanimäe

Jaanimäe Algkool Haanja vallas
Võrumaal. Hoone on ehitatud 1881.
aastal. Kool suleti 1969.

Jaanimäe koolimaja 1922-1940. a.

Jõksi

Koolimaja on ehitatud 1866, kuid kool töötas Jõksi kandis juba 1850. aastal. 3-klassiline Jõksi vallakool muudeti 1. märtsil 1920 4-klassiliseks. Kool töötas kindlalt kuni 1940/41. õppeaastani.

Jõksi koolimaja

Kahkva

Kool asus Kahkva külas Põlvamaal, endises Orava vallas. Tänapäevani säilinud koolihoone ehitati 1880. aastal. Ehitusmaterjali kinkis mõisahärra von Liphard ja ehituskulud kandis Orava vald. Kuni 1921. aastani oli Kahkva ühe õpetajaga 3-klassiline algkool. Kool suleti 1977. aastal.

Kahkva koolimaja 1948

Kaika

Kool asus Antsla vallas Võrumaal. Kool rajati Kaikale algselt venekeelse kihelkonnakoolina üheaegselt kiriku ehitamisega, hiljem muudeti eesti-keelseks. Suleti 1999. aastal ning hoone on praegu kasutusel seltsimajana.

Endine Kaika algkooli hoone, täna seltsimaja

Kanepi

Kanepi kihelkonnakooli asutas 1780. aastal Kanepi kirikuõpetajana teeninud Johann Philipp von Roth. See poistele mõeldud haridusasutus oli uut tüüpi kihelkonnakool (*Parochialschule*), mis sai Liivimaal üldise tunnustuse alles 1819. aasta talurahvaseadusega. Lisaks tavaainetele - lugemine, kirjutamine, rehkendamine, katekismus – olid kihelkonnakooli õppekavas ka maateadus, ajalugu, laulmine, võimlemine, põllutöö, käsitöö ja makettide valmistamine mitmesuguste hoonete ehitamiseks.

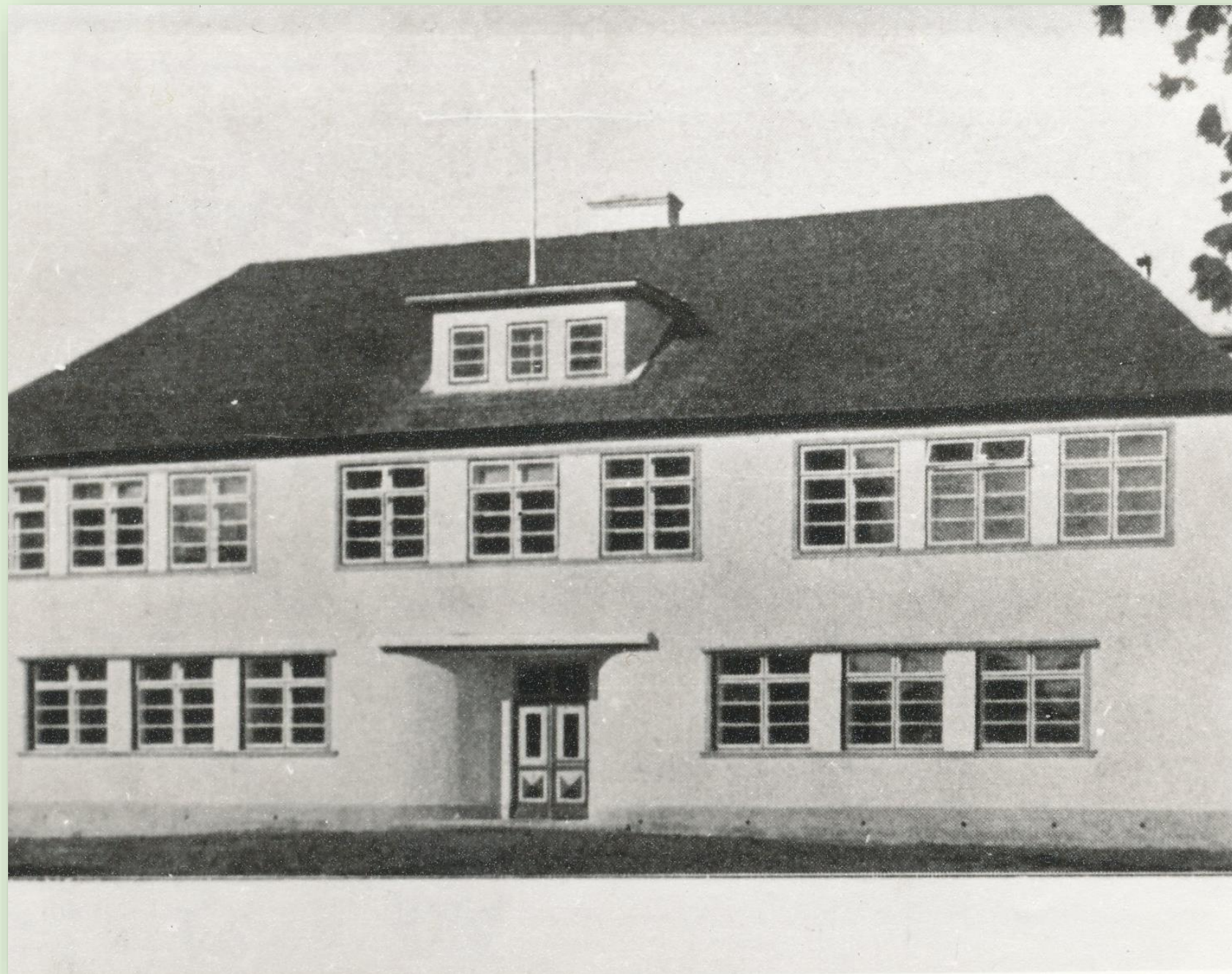
Koolimaja hävis tulekahjus 27. aprillil 1928.

Kanepi koolimaja 1927. a.
Karilatsi Vabaõhumuuseumi kogust PTM F 33:1/F17-1

Kanepi

Kanepi algkooli uue koolihoone (arhitekt H. Kuvasto) pühitsemine ja avamine toimus 17. oktoobril 1937. aastal. Koolihoone oli oma aja kohta moodne õhkkeskküttega kivihoone. Koolimajas töötas kuus klassi, kaks klassiruumi asus alumisel korrusel, kaks ülemisel. 1997. aastast kannab kool Kanepi Gümnaasiumi nime ja töötab tänaseni.

Kanepi algkool

Karilatsi

Karilatsi algkool asus Karilatsi vallas, Põlvamaal ja asutati 1766. aastal.

Karilatsi koolitalu suurus oli 6 ha.

Koolitalu moodustasid koolimaja, kuur, rehealune, saun ja laut. 1927. aastal valmis mitme korteriga õpetajate maja.

Karilatsi algkool suleti 1972. aastal, koolimaja on praegu Karilatsi Vabaõhumuuseumi peahoone.

Karilatsi koolimaja 1926. a. Foto: A. Ivask
Karilatsi Vabaõhumuuseumi kogust PTM F 79:5/F13-70

Krootuse

Krootuse vana koolimaja põles maha 8. veebruaril 1880 suure tormi ajal. Osade allikate andmetel ehitati uus koolimaja üles veel samal, teistel andmetel aga 1887. aastal. Tõenäolisem on siiski esimene daatum, sest Krootuse valla maksujaotuse protokollidesse on 1886-1887 kantud 92 rbl kulutusi koolimaja ümbertegemise, mitte ehitamise eest. Krootuse algkool suleti 1974. aastal. Hiljem on hoonet kasutatud peamiselt elamuna.

Krootuse vana koolimaja

Karaski

Krootuse lähedal Karaski külas hakati kooliharidust andma aastal 1767. Vana-Karaski koolimaja asus Ihamaru külas, kus kool tegutses aastani 1930. Pärast seda valmis uus koolimaja endise Karaski karjamõisa alal. Aastani 1944. töötas Karaski kool 6-klassilisena. 1945. aastast oli kool 7-klassiline ja 1962. aastast 8-klassiline.

Karaski kool tegutses aastani 1989, mil Krootusel valmis uus koolimaja. Asulasse uude majja kolimisega sai kooli nimeks Krootuse Põhikool.

Karaski koolimaja Karaskis. Foto: J. Nopri 1983.

Karilatsi Vabaõhumuuseumi kogust PTM F 45:34/F5-68

Krootuse

Karaski kool tegutses aastani 1989, mil Krootusel valmis uus koolimaja. Asulasse uude koolihoonesse kolimisega seoses sai kool nimeks Krootuse Põhikool. Kool töötab tänaseni.

Krootuse koolimaja 1989. a.

Karilatsi Vabaõhumuseumi abikogu

Karisilla

Karisilla algkool avati 1948. aastal Mäe vallas, kool asukohaks sai Gavril Vallitari maja. 1967/68. õppeaastaks oli jäänud vaid 9 õpilast. Kool suleti 1968. aastal.

Karisilla koolimaja 1966. a.

Karste

Kool asus Kooraste vallas. Aastal 1927 ühendati Kaagvere algkool Karste algkooliga. Kool suleti 1974. aastal.

Karste Algkool 1948. a.

Kauksi

Kauksi kool asutati 1810. Esimene koolimaja asus kohas, mida tuntakse Piho talu nime all. 1920. aastal toodi Kauksi kool mäelt alla orgu endisesse Kauksi kõrtsi majja. 1944. põles kõrtsist koolimajaks ümber ehitatud hoone maha.

Kauksi kool töötab tänaseni endise Orava talu ümberehitatud elumajas.

Kauksi koolimaja 1938. aastal.

Kauksi

Kauksi kooli uueks asupaigaks sai endine Orava talu, mille ümber ehitatud elumajas töötab kool tänaseni.

Kauksi koolimaja 1966. a.

Kirepi

Selles hoones Verijärve kaldal
asus Kasaritsa valla Kirepi
algkool, millest pärast ületoomist
sai Võru III 7-klassiline kool.

Kirepi koolimaja 1929. a. Autor: O. Haidak
Võrumaa muuseumi kogust VKF237_1F1_71_1

Kiuma

Kiuma koolihoone ehitati aastal 1861. Varem töötas kool madalas õlgkatusega talutares. Kool oli alguses 3-klassiline, hiljem 6-klassiline algkool. 1936/37. õppeaastal töötas kool kahes hoones - koolimajas ja endises vallamajas. Kool suleti 1972. aastal. Koolimaja ei ole säilinud.

Kiuma koolimaja 1966. a.

Kolepi

Kool asus Kasaritsa vallas Rõuge kihelkonnas Võrumaal. Kolepi uus koolimaja ehitati 1925. aastal Paul Mägi projekt järgi. Hoone hävis 1975. aastal. 2002 avati kooli asukohas mälestuskivi.

Kolepi koolimaja 1951

Kooraste

Kooraste vallakool asutati Kivikülla aastal 1763. Seejärel asus kool erinevates hoonetes, kuni lõpuks saadi omaale püsiv koolihoone.

1880. aastal ehitati Koorastesse uus koolimaja, mis on tänaseni säilinud.

Kooraste algkool 1966. a.

Krabi

Asus Krabi külas Rõuge vallas Võrumaal. 1924. aastani oli kool 4-klassiline, siis muudeti see viieklassiliseks. Järgmisel aastal lisandus kuues klass. 1946. aastal sai kool juurde seitsmenda klassi ja 1960. aastal kaheksanda klassi. 1990. aastast tegutseti põhikoolina.

Suleti 2014. aastal, kui kooli oli jäänud 4 õpilast. Samal aastal alustas ruumides tööd erivajadustega laste erakool.

Krabi algkool. Foto: J. Niilus

Kuldre

Kool asub Kuldre külas Antsla vallas Võrumaal. Kuldre kool on välja kasvanud kahest 3-klassilisest vallakoolist: Möldri ning Kadastiku koolidest. Moodne koolimaja valmis 1910. aastal.

1960. aastast oli kool 8-klassiline. 1960. aastate lõpust kimbutas kooli pidev ruumipuudus, kuna tollane hariduspoliitika nägi ette väikese õpilaste arvuga koolide sulgemise Uue-Antslas, Viselas ja Urvastes. Uus koolimaja valmis aastal 1995.

1989 nimetati kool Kuldre 9-klassiliseks kooliks ning 1990 Kuldre Põhikooliks. Kool töötab tänaseni.

Kuldre koolimaja 1948. a.

Kureküla

Kureküla algkooli (Räpina vald) hoone
alates 1950/51. õppeaastast.
Laastukatuse ja laudvoodriga endine
talumaja.

Kureküla koolimaja 1966. a.

Kärgula

Kärgula kool asus Kärgula vallas, hiljem Sõmerpalu vallas. Koolimaja hävis 1944. aastal. 1960. aastatel ehitati uus koolimaja Sulbile, kuid kandis endiselt Kärgula kooli nime. Kool suletud.

Kärgula algkooli hoone 1944. a.
Võrumaa muuseumi kogust VK F 646:3 F

Lasva

1934. aastal otsustas Lasva valla volikogu poolelioleva seltsimaja ära osta ja kohandada see moodaks koolimajaks. Maja valmis 1936 ning kool avati pidulikult 28. novembril 1937. Koolimaja uue osa alumisel korrusel olid juhataja korter ja poiste internaat, ülemisel 2 klassiruumi ja õpetajate tuba. Endisesse seltsimaja ossa tehti alla vestibüül, riietehoid, tüdrukute internaat, õppeköök, teenija ja teise õpetaja korter. Teises maailmasõjas enamuse hoone kunagisest seltsimaja tiivast hävis. Lasva kool suleti 1988. aastal.

Lasva Algekooli hoone

Võrumaa muuseumi kogust VKF113_43F_1_

Lepassaare

Lepassaare (end Jantra) algkool asutati 1950. aastal.

Lepassaare koolimaja on aastatel 1958-59 ümber ehitatud vanast elumajast

Lepassaare raudteejaama läheduses.

Koolina alustas tööd 1960. aasta jaanuaris.

Lepassaare koolimaja 1966. a.

Leevi

Leevi kool asutati 1928. aastal kuueklassilise algkoolina. Leevi alevik, kus kool asus, on kuulunud kas Pindi, Leevi või Veriora valla alla. 1965. aastal oli koolis 126 õpilast, kuid siis hakkas õpilaste arv vähenema.

Kool suleti 2006. aastal.

Leevi koolimaja 1929. a.

Leevaku

Kool asus Räpina vallas. Töötas Leevaku Põhikoolina kuni 1993. a. Seejärel algkoolina. Kool suleti 2001. a.

Leevaku vallakool enne 1917. a.

Lepistu

Lepistu kool oli põhikool Võru maakonnas
Antsla vallas Roosiku külas.

1881. Asutatud Lepistu vallakool suleti
2008. aastal.

Lepistu algkool 1935. a.

Linnamäe

Linnamäe algkool asus Lasva vallas

Võrumaal. Kool on suletud.

Linnamäe algkool 1940. a.

Loosi

Loosi kool asutati külakoolina 1855. aastal. Esimene koolmaja asus Tuutli külas Andrus Tasso rehetoas. 1860. aastail toodi kool Puutlilt ära. Kool töötas Loosi moonakate majas ning nimetati ümber Loosi vallakooliks. Hoone oli kasutusel 1949. aastani, mil valmis uus koolimaja. Loosi Mittetäieliku Keskkooli hoone ehitas Võru MEK. Kool suleti 2000. aastal.

Loosi koolimaja 1949. a.

Lusti

Kool on asutatud 1854. aastal
Hammuste koolina. Asus Antsla vallas
Võrumaal. Kool on töö lõpetanud.

Luutsniku

1928. aastal toodi Kikre 4-klassiline kool üle endise Luutsniku mõisa häärberisse.

Kool töötas hoones 6-, 8- ja 3-klassilise koolina. Suleti aastal 1971.

Luutsniku koolimaja 1948

Mammaste

1897. aasta sügisel otsustas Vana-Koiola volikogu, et uut Mammaste koolimaja ei ehitata vana kohale, vaid suure Põlva tee äärde. 10. märtsil 1898 anti ehitus Timo valla meister Jaak Saarealli juhtida. Kogu materjali andis Vana-Koiola vallavalitsus. Uues kohas oli koolimaja vundament juba valmis, kui kaevumeister teatas, et kaev on juba 11 sülda sügav ja vee lootust ei näi olevat. Volikogu otsustas 30. aprillil 1898 jätta tööd sel kohal pooleli ja ehitada uus koolihoone vana koolimaja aida kohale. Koolimaja valmis sügisel 1898 ja õnnistati veel samal aastal. Kool suleti 1963.

Mikitamäe

Kooli eelkäija, Usinitsa algkool, asutati 1890. aastal. Eesti Vabariigi ajal töötas see 4-klassilise algkoolina. Aastal 1912 avati uus koolimaja Mikitamäe külas ning sai nimeks Mikitamäe kool. Alates 1941. aastast töötas kool neljas eraldi asuvas hoones, kuni 1954 valmis uus koolimaja. 1989. aastal sai koolist Mikitamäe Põhikool. 2007. aastal taas Mikitamäe kooliks nimetatud kool töötab tänaseni.

Mikitamäe koolimaja 1966

Miku

Varstu koolihariduse alguseks loetakse 1863. aastat, mil valmis koolimaja Krigulis. 1869. aastal rajati selle asemele Miku kool, mis sai nime talukoha järgi. Vana vallakoolimaja müüdi 1920. aastate alguses oksjonil ja kool seati sisse ajutistes ruumides - endises õigeusu algkoolimajas ning vanas kõrtsihoones. Kui 1922. aastal kõrtsihoones lagi alla kukkus, kiirendas see uue koolimaja ehitamist. 1924-1925 valmis uus koolimaja, mida kasutati kuni 2006. aastani, mil viidi uude hoonesse üle ka algklassid.

Miku Algkool 29. mail 1933. a.

Misso

Missomaal alustati lastele lugemise õpetamist Peräpugola külakoolis. Esimese vabariigi ajal tegutses Pugola kool algkoolina.

Peale II maailmasõda muutus Pugola 6-klassiline kool Misso 8-klassiliseks kooliks ning aastal 1957 sai Misso koolist keskkool. 2008 valmis uus koolimaja. Alates 2011. aastast tänaseni tegutseb Misso Kool taas põhikoolina.

Misso kool. Autor: Alfred Hollo

Mooste

Mooste koolilugu ulatub 1766. aastasse, kui mõisas jagati teadmisi peamiselt ümbruskonna lastele. Vahepeal tegutses kool lähedal asuvas külas, ent kolis peale maareformi taas mõisa peahoonesse.

Mooste Põhikool töötab tänaseni.

Mooste koolimaja 1966. a.

Navi

Koolimaja on ehitatud 1873 (kooli kroonika 1871) ja ümberehitus valmis 1889.

Uuendatud koolimaja õnnistati 2. novembril 1889. Kool suleti 1969. aastal.

Navi koolimaja 1948. a.

Osula

Kui 1760. aastatel alustati siin laste õpetamist, oli Osula ja selle ümbrus jagatud mitme mõisavalla vahel. Lilli vald asutas oma kooli Reinomäel ja Mustja vald Kivi talus. 1866 hakkasid Sõmerpalu, Lilli ja Peetrimõisa lapsed õppima Prassi koolis ning 1877 Mustja ja Järvere lapsed Vaskaare koolimajas. 1890. aastatel ühendati need vallad Sõmerpalu vallaks (vallamajaga Osulas). Aastateks 1919-1921 koolid ühendati ja viidi Sõmerpalu härrastemajja, kuid toodi sealt 1922. aastal tagasi vanadesse koolimajadesse. 1925 valmis Kalmetmäel uus koolihoone ning 1994 koliti omakorda uude majja. Osula kool töötab tänaseni.

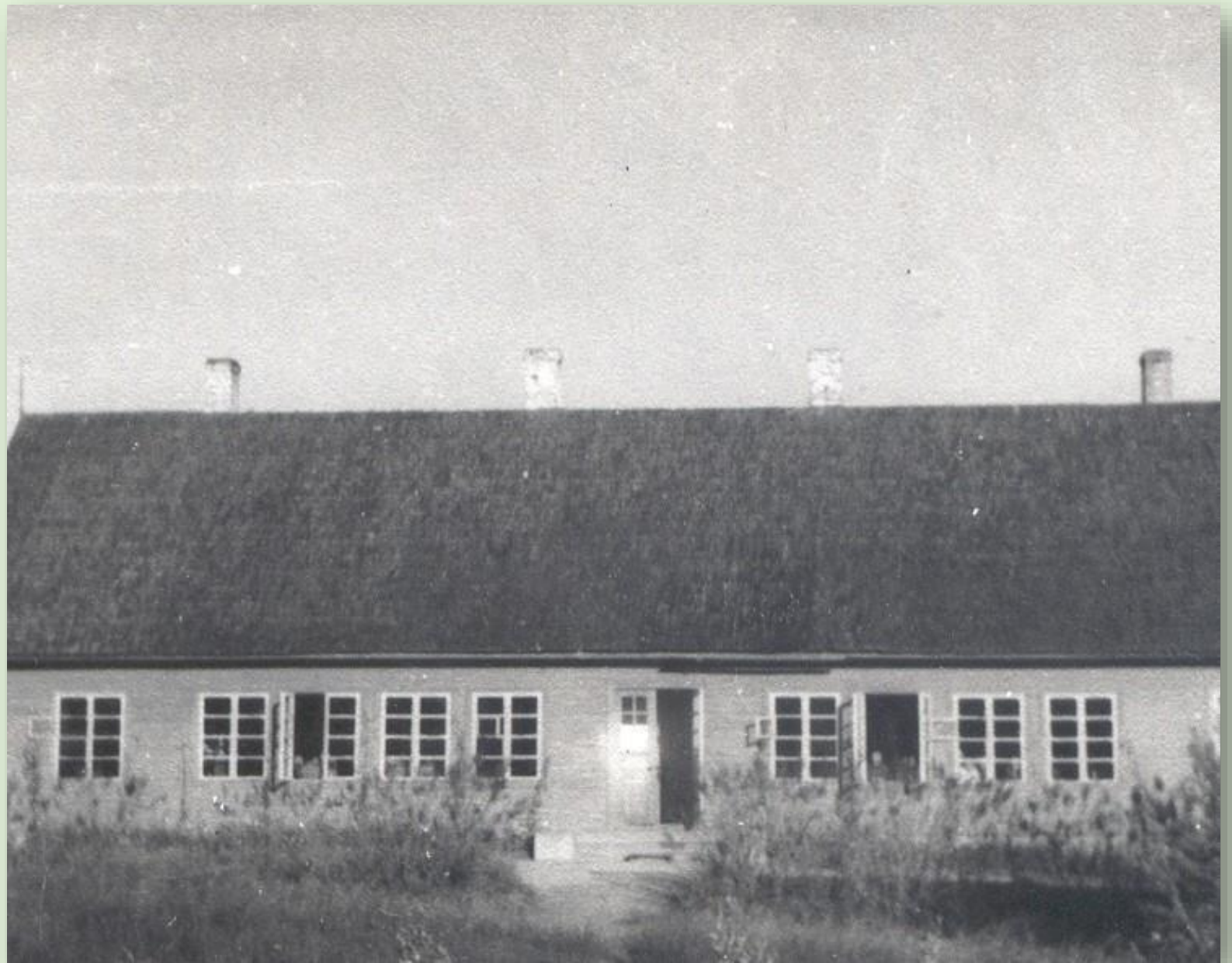

Osula koolimaja 1984. a.

Peetri

1846. aastast on Mõnistes teada Ädeste ja Lutsupalu koolid. 1863. aastal ehitati Kuutsile tules hävinud Lutsupalu kooli asemel uus koolimaja, mis nimetati Peetri kooliks.

Pildil olevas hoones töötas Antsla rajooni Peetri 7-klassiline kool.

Peetri koolimaja 1948. a.

Peri

Oma tegevust alustas Peri kool 1766. aastal Sika küla kõrtsis kõrtsmiku õpetamisel. Tänapäevani säilinud koolimaja ehitati aastal 1885. Läbi aegade on kool kandnud erinevaid nimesid: 1766 - Sika külakool, 1904-17 - Peri ministeeriumikool, 1917 - Sika algkool, 1937 - Peri algkool, 1944 - Peri 7-klassiline mittetäielik keskkool, 1962 - Peri 8-klassiline kool, 1988 - Peri 9-klassiline kool, 1991 - Peri põhikool. Kool suleti 2004. aastal.

Peri koolimaja 1987. a.

Piiroja

Pildilolevas hoones töötas Piiroja
7-klassiline kool.

Piiroja koolimaja 1949. a.

Plaani

Plaani kool asutati 1872 ning
suleti 1969. aastal.

Plaani koolimaja 1949. a.

Poksi

1866. aastal ehitatud maja asub praegu Vastseliina vallas Voki külas. 1890. aastate lõpul muudeti vallakoolid 3-klassilisteks, seetõttu vajati ka suuremaid ruume. Kui Siksalisse ehitati koolimaja, jäi Poksi koolimajja vaid kolm klassi. 1922 avati ka 4. klass ning see tuli Poksi koolimajja kolmele klassile paariliseks. 1930 kehtestati Eestis kohustuslik 6-klassiline haridus, millega seoses olid nüüd Siksali koolis 1.-3. klassid ja Poksi koolis 4.-6. klassid. 1950. aastal muudeti Siksali-Poksi algkool 4-klassiliseks ning kogu koolipere mahtus taas ära ühte hoonesse. Poksi algkool suleti 1950. aastal.

Poksi koolimaja 1948. a.

Pugola

Misso kandis asutati aastal 1753

Peräpugola külakool. Pärast 1918. aastat tegutses Missos Pugola Algkool. 1957 sai kooli nimeks Misso Keskkool. 2010 sai kooli nimeks Misso Kool. Kool töötab tänaseni.

Pugola Algkool

Prangli

Prangli kool asutati 1735. aastal Veski vallas Tartumaal. Koolitalu suurus oli 9 ha. Kool oli alguses 2-klassiline algkool, hiljem 6-klassiline. 1945. aastast oli kool 7-klassiline mittetäielik keskkool, hiljem jälle algkool. Kool suleti 1970. aastal.

Prangli koolimaja 1966. a.

Põlva

1908. aastal toodi kihelkonnakool Mammastest Põlvasse. 1920. aastal nimetati kool ümber Põlva 6-klassiliseks algkooliks, mille kõrgem aste (4.-6. klass) asus Põlvas, nooremad (1.-3. klass) õppisid Rosma, Mammaste ja Himmaste algkoolides.

1931. valmis Vabaduse (praegu Tuglase) tänaval uus koolimaja, mis mahutas kõik kuus klassi kokku 130 õpilasega.

1940/41. õppeaastal nimetati Põlva 6-klassiline algkool ümber Põlva 7-klassiliseks kooliks.

Taamal olev koolimaja hävis täielikult 16. augustil 1944.

Vasakul esiplaanil A. Nielseni rohu ja värvikauplus ning apteek, tagapool koolihoone, paremal Lattiku elamu.

Foto: K. Bleier

Karilatsi Vabaõhumuuseumi kogust PTMF13_6-F17-5_1

Põlva

1931. valmis Vabaduse (praegu Tuglase) tänaval uus koolimaja, mis mahutas kõik Põlva Algkooli kuus klassi kokku 130 õpilasega.

1940/41. õppeaastal nimetati Põlva 6-klassiline algkool ümber Põlva 7-klassiliseks kooliks.

Koolimaja hävis täielikult 16. augustil 1944.

Põlva

Põlva Keskkool asutati 1950. aastal. Aastast 1988. kandis kool Johannes Käisi nime. 1997 nimetati keskkool ümber Põlva Ühisgümnaasiumiks. 2017 lõpetas kool oma tegevuse. Põhikooli osast moodustati Põlva Kool ja linnas alustas tööd uus riigigümnaasium.

Põlva Keskkooli koolimaja 1987. a.

Põlva

Põlva 8-klassiline kool avati 1. septembril 1981. Aastal 1988 nimetati kool ümber Põlva 9-klassiliseks kooliks, 1991. aastal Põlva põhikooliks. Sügisest 1995 sai põhikoolist keskkool. 2014. aastast töötas kool taas Põlva Põhikooli nime all.

2017. aastal lõpetas kool oma tegevuse, õpilased jätkasid kooliteed samal aastal asutatud Põlva Koolis.

Põlva 8-kl kool 1989. a. Foto: M. Ülenurm

Põlgaste

Põlgaste algkool asutati 1879. aastal. Enne uue koolimaja valmimist aastatel 1920-30 töötas Põlgaste algkool 1873. aastal ehitatud vallakooli hoones ning osa klasse paiknesid Põlgaste vallamajas. Uus koolimaja valmis 1937. aastal.

Põlgaste vana koolimaja 1940. a.

Põlgaste

Uue koolimaja esimese projekti valmistas Endel Laasi Võrust 1934. aastal, kuid seda ei kinnitatud puuduste pärast. 1936 projekteeris nüüd juba kivihoone arhitekt Arnold Matteus. Samal aastal hakkas hoonet ehitama ettevõtja Julius Perv Tsooru vallast ja see valmis 1937. aasta sügisel. Üle 50 000 krooni maksuma läinud koolimaja pühitseti 3. oktoobril 1937. Hoonele tehti aastatel 1987-94 moodne juurdeehitus. Kool suleti 2009. aastal.

Rasina

Rasina algkool asutati 1766 Rasina külas Tartumaal. Põlva rajooni moodustamisel kuulus Mooste valda. Koolitalu suurus oli 2,95 ha. 1950. aastal oli koolis 6 klassikomplekti, kus õppis 177 õpilast. Kool muudeti algkooliks 1999 ja suleti 2005. aastal.

Rasina koolimaja

Reidle

Kool asus Antsla vallas Võrumaal. Kuni 1919 töötas vallas kolm kooli: kiriku juures kihelkonnakool ja kaks abikooli Pukal ja Reidlel.

Aastatel 1922-1923 ehitati koolimaja ümber. Kool suletud.

Reidle Algkooli hoone 1948. a.

Ristemäe

Kool asus Viitina vallas Võrumaal.

Ristemäe algkool 1937. a. Foto: K. Laane.

Ruusa

Räpina kihelkonnas Veriora vallas Ruusa raudteejaamas jätkas 1948. a. tööd Ruusa kooli nime all endine Toolamaa valla Võuküla külakool (asutatud 1774. a.). 165 aastat oli kool töötanud Võukülas. 1939.a. Toolamaa vald kaotati. Võuküla kool viidi üle Veriora valla alla ja kooli uueks asukohaks sai Tartu-Petseri raudtee rajamise järel rahvarohkeks kohaks muutunud Ruusa raudteejaam. 1940.a. nimetas Veriora vallavalitsus ka kooli ümber Ruusa kooliks ja kool muudeti seejärel 7-kl. kooliks. Kui raudteejaam kaotas endise tähtsuse ja elu koondus Ruusa sovhoosi keskusesse, viidi Võuküla-Ruusa kool sellest majast Ruusa sovhoosi keskusesse. Kool töötab tänaseni.

Ruusa 8-klassilise kooli maja 1966. a.

Tamme

Kool asutati umbes 1851. aastal. Esimesed koolimajad olivat asunud Kiltre talus praeguse Valgjärve vallamaja läheduses. Sama Kiltre talu maa peale olivat ehitatud ka üks õige väikene koolimaja. Uus koolimaja on ehitatud 1893. aastal. Peale 1920. aastat Tamme kool suleti ja avati uuesti alles 1929. aastal. Hiljem ühendati Tamme kool Piigaste kooliga. Kool on suletud.

Tamme koolimaja 2010. a.

Rõsna

Kool asus Rõsna külas Räpina vallas.

1856. aastal ehitatud Rõsna algkooli hoonel on laastukatus ja hiljem juurde ehitatud eeskoda.

1979. aastast kandis kool Kassilaane kooli nime, olles kõige väiksem kool Eestimaal.

Kool suleti 1983. aastal.

Rõsna koolimaja 1966. a.

Rõuge

1870. aastal ehitas Rõuge vald Jaanipeebule uue koolimaja. 1879. aastal tegi vald koolimajale juurdeehituse. Kui kool viidi üle endise kihelkonnakooli punastest tellistest majja, kasutati Jaanipeebu koolimaja koolmeistrite kortermajana. Eesti Vabariigi ajal liideti Jaanipeebu kool Rõuge kõrgema algkooliga. Kooli nimeks sai Rõuge valla 6-klassiline algkool. Praeguseks renoveeritud punastest telliskividest koolimaja sai 1966. aastal juurdeehituse. Kool töötab tänaseni kandes nime Rõuge Põhikool.

Rõuge Algkooli hoone
Võrumaa muuseumi kogust VK F 31:1 F

Sammuka

Sammuka algkool asutati 1840. aastal Rääpo külla. Koolimaja olevat olnud õige ruumikas maja. Rääpolt viidi kool Palometsa külla Timuski rehemajja, kus see töötas umbes aastatel 1844-1854. Umbes aastatel 1854-1856 ehitati koolimaja Sammukale Kasaritsa valda. 1919. aasta sügisel avati koolile 4. klass ja valiti tööle veel teine õpetaja. Sammuka algkool suleti 1978. aastal.

Sammuka koolimaja

Saverna

Saverna kandi koolihariduse alguseks loetakse aastat 1786, kui Vana-Piigastes alustas tööd 28 õpilasega kool.

1852. aastal valmis Vana-Piigaste koolimaja, mis töötas kuni 1955. aastani.

1956 valmis Savernas uus koolihoone, kuhu kolis Vana-Piigaste 7-klassiline kool.

1956-1962 töötas Saverna Keskkool, sügisest 1962 jätkas kool 8-klassilisena ning septembrist 1988 9-klassilisena.

Alates 1. septembrist 1992 kannab kool Saverna Põhikooli nime ja töötab tänaseni.

Saverna Põhikooli koolimaja 2010.
Karilatsi Vabaõhumuuseumi abikogu.

Siksali

Siksali kool on asutatud 1810. aastal.

Uus koolimaja ehitati Siksalisse

Vastseliina vallas Ando külas. Koolhoone

valmis 1910. Kuna Poksi ja Siksali koolid

ühendati Siksali-Poksi kooliks, siis jäid

Siksalisse 1.-2. klass ja Poksi kooli vaid

3. klass. Kui 1922. aastal lisati 4. klass,

jäi see Poksi kooli. 1930. aastal

kehtestati Eestis kohustuslik 6-klassiline

haridus. Siksali kooli paigutati nüüd I, II

ja III klassi õpilased, Poksi aga IV, V ja VI

klass. Koolimaja oli kasutusel 1974.

aastani, kui Siksali kool suleti.

Siksali koolimaja 1940-1960. a.

Võrumaa muuseumi kogust VKF456_3F_1

Sänna

Kool asus Sänna külas Rõuge vallas.
Selles koolimajas töötas kool alates
aastast 1880. Kool suleti 1971. aastal.

Sänna algkool 1948. a.

Süvahavva

Kool asus Palomõisa vallas ja asutati umbes 1815. Kool oli 3-klassiline algkool. Peale sõda oli see 6-klassiline algkool, hiljem 7-klassiline mittetäielik keskkool ja siis taas 4-klassiline algkool. Kool suleti 1968. aastal.

Süvahavva algkool 1948. a.

Tabina

Tabina algkool asus Lasva vallas Võrumaal. Kooli asutamise aeg on teadmata, kuid on teada, et tänaseni säilinud vana koolimaja kohal oli omal ajal väike onnike, kus lapsi õpetati. 1860. aastal ehitatud koolimajas toimus õppetöö kuni 1902. aastani, mil ehitati uus koolimaja. Kool on suletud.

Tabina algkool 1948. a.

Võrumaa muuseumi kogust VK F 113:118 F

Tüütsemäe

Tüütsemäe algkool Lasva vallas Vastseliina kihelkonnas on asutatud 1797. aastal. Tüütsemäe koolimaja ehitati 1858. aastal. Kuid uuel koolil oli ka eelkäija – Noodasküla kool. Kool on suletud.

Tüütsemäe koolimaja

Valgjärve

Valgjärve kool asutati 1767. aastal ning lapsi õpetati vanatareks kutsutud hoones. 1867. aastal ehitavad Valgjärve ja Pikajärve vallad ühisel jõul uue koolimaja ja 1898 selle kõrvale veel uuema maja, mis on osaliselt säilinud tänaseni. 1992. aastal valmis uus maja ja senine algkool jätkas tööd Valgjärve Põhikoolina.

Kool suleti 2011. aastal.

Valgjärve vana koolimaja

Valgjärve

Valgjärve Põhikooli uus maja valmis
1992. aastal. Kool suleti 2011. aastal.

Valgjärve uus koolimaja. Foto: K. Kuusik
Karilatsi Vabaõhumuuseumi kogust PTM F 208:338

Taevaskoja

Moodustati endise Valgesoo algkooli baasil 1953. aasta 1. septembriks. Asutamisel nimetati kool Saesaare kooliks ning 1964. aasta oktoobris muudeti nimi Taevaskoja algkooliks.

Koolihooneks oli elumaja, mille teisel korrusel olid endiselt korterid. Kooli kasutuses oli alumine korrus kahe klassiruumi ja jalutussaaliga. Kool suleti 1972. aastal.

Taevaskoja koolimaja 1966. a.

Vana-Koiola

Kool alustas tööd 1826. aastal endises Vana-Koiola rendimõisa hoones. Alguses töötas kool 1 komplektilise 4-klassilise algkoolina. Hiljem oli kool 6-klassiline algkool, siis 7-klassiline mittetäielik keskkool ja seejärel taas 6-klassiline algkool. Kool suleti 2010. aastal.

Vana-Koiola koolimaja 1966. a.

Vanaküla

Kool asus Vanakülas Põlva kihelkonnas.

Kool asutati 1766. aastal. 1863. aastal

oli koolis 64 õpilast ja 1 õpetaja. Kool

suleti 1975. aastal, avati uuesti 1993.

aastal ning suleti taas aastal 2000.

Vanaküla algkool 1948. a.

Vana-Piigaste

Saverna kandi koolihariduse alguseks loetakse aastat 1786, kui Vana-Piigastes alustas tööd 28 õpilasega kool.

1852. aastal valmis Vana-Piigastes koolimaja, mis töötas kuni 1955. aastani.

1956 valmis Savernas uus koolihoone, kuhu koliti ka Vana-Piigaste kool.

Vana-Piigaste algkool 1954. a.

Vaksaare

Osula kandis alustati laste õpetamist 1760. aastatel. Osula ja selle ümbrus oli jagatud mitme mõisavalla vahel. Lilli vald asutas oma kooli Reinomäel ja Mustja vald Kivi talus. Aastast 1866 õppisid Sõmerpalu, Lilli ja Peetrimõisa lapsed Prassi koolis ning aastast 1877 Mustja ja Järvere lapsed Vaksaare koolimajas. 1890. aastatel ühendati need vallad Sõmerpalu vallaks (vallamajaga Osulas). Aastateks 1919-1921 koolid ühendati ja haridust hakati andma Sõmerpalu härrastemajas.

Vaksaare koolimaja

Vastse-Roosa

Kool asus Vastse-Roosa külas Varstu vallas. Uus koolimaja valmis 1935. aastal ja pühitseti sama aasta 12. detsembril. Kool suleti 1972. aastal.

Vastse-Roosa koolimaja 1948. a.

Viluste

Kool asub Viluste külas Räpina vallas Põlvamaal. Esimene koolimaja avati 1769. aastal Gustav Siilbaumi õues riigimaal. Koolimaja oli liivase põrandaga lihtehitus. 1875. aastal valmis uus koolimaja, mis asus valla poolt just kooli jaoks ostetud Kurenurme talu maadel. Kolmas koolimaja valmis Vilustes 1928. aastal.

Praegu töötab kool uues 2001. aastal valminud majas ja kannab nime Viluste Põhikool.

Viluste algkool 1949. a.

Väike-Veerksu

Kool asus Kahkva vallas (kuni 1939), hiljem Veriora vallas Räpina kihelkonnas Võrumaal.

Kooli asutamise ajaks loetakse 1859. aastat, kui Kirmsi kooli üleminekut vene-õigeusklike laste õppeasutuseks. Pärast 1945. aastat suurenes õpilaste arv kuni 120ni. Edaspidi hakkas õpilaste arv langema ning kool suleti 1972. aastal.

Väike Veerksu algkooli koolimaja 1989.a.

Võõpsu

Võõpsu Algkool on asutatud 1902. aastal. 1904 sõlmis Pihkva semstvo Võõpsu küla elaniku Jakob Nassariga lepingu, mille kohaselt pidi viimane ehitama uue maja, kus peale Jakobi enda pere saab ruumid ka kool. Kuni uue maja valmimiseni asuski kool Jakob Nassari elumajas. 1905. aastal valmis uus maja, kuhu sai ruumid ka kool. Esimese maailmasõja ajal põles esimene koolimaja maha ja kuni revolutsioonini töötas kool teises majas. Eesti õppekeelega kooliks sai Võõpsu Algkool alles 1918. aastal. 1919. aastast töötas kool Fjodor Kõlini majas. Võõpsu kool suleti 1947. aastal.

Võõpsu Algkool 1948. a.